

2014/05/09

ام.ار.اس.ای (MRSA) *Meticillinresistent Staphylococcus aureus* ، د ناروغانو لپاره معلومات

د عفونت نه د ساتنې د ډاکټر د عفونت نه د ساتنې پاڼه

ام.ار.اس.ای څه شی دی؟

ام.ار.اس.ای د *Meticillinresistent Staphylococcus aureus* مخفف دی. ام.ار.اس.ای په دی مانا ده چې ستافیلوکوکونه د ځنی انتی بیوتیک په مقابل کې مقاومت لری (مقاومت لرونکی). د انتی بیوتیک په مقابل کې د حساسیت لرونکو عادی ستافیلوکوکو نه دوی دومره زیات توپیر نلری. ستافیلوکوکوس اورپوس داسی باکتریاوی دی چې په عادی توګه په پوستکی او مخاطی غشاوو باندی موجودی وی، بیله د دی نه چې د کومو ستونزو علت وګرزی. دا عادی ده چې سری دغه ډول باکتریاوی لری بیله دی نه چې سری ناروغ وی. ستافیلوکوکوس اورپوس کولای شی د داسی عفونت سبب وګرزی چې باید د انتی بیوتیک په وسیله تداوی شی، لکه د زخم عفونت، وینه کیدل، ایمپینګو (زیر زخم).

آیا ام.ار.اس.ای کوم خطر لری؟

ام.ار.اس.ای زیات عفونتونه منځ ته نه راولی، مګر د دوی درملنه کیدای شی سخته وی. د دی ختر شته دی چې درملنه یو څه زیات وخت نیسی او هغه انتی بیوتیک چې باید استعمال شی زیات فرعی عوارض ولری. د دی خطر هم موجود دی چې مقاومت لرونکی باکتریاوی به په روغتیایی موسسو کې خپری شی، چې هلته ناروغان په خاصه توګه د سرایت په مقابل کې حساس دی او د انتی بیوتیک نه زیاته استفاده کیری. په خاصه توګه د هیواد نه په بهر روغتونونو کې، د سویډن په مقایسه هلته ام.ار.اس.ای زیاتی وی.

ام.ار.اس.ای څرنگه سرایت کوی؟

هغه څوک چې یوازی د ام.ار.اس.ای لرونکی وی په کمو حالاتو کې نورو کسانو ته د سرایت سبب ګرزی. د سرایت خطر په هغه صورت کې زیاتیری که چیری سری په پوستکی کې عفونت، په سختی جوړیدونکی او اوبګین زخمونه او اګزیم ولری. داسی حالات د سرایت د خطر فاکتورونه ګڼل کیری. ځنی مزمنی پوستی عفونتونه، ستوما او کنتیر چه د پوستکی او مخاطی غشا څخه تیری وی، هم د خطر فاکتورونه ګڼل کیری. د خطر په فاکتورونو کې ډیری باکتریاوی موجودی وی. هغه څوک چه د ام.ار.اس.ای لرونکی وی او د خطر فاکتورونه ولری کولای شی په کورنی، ورګتون کې، د حیواناتو سره د تماس په صورت کې، په سپورت کې د نورو د بدن سره د تماس په صورت کې او د اندامو د زیبایی په ځای کې نورو کسانو ته د باکتریاوو د سرایت سبب وګرزی. ام.ار.اس.ای نورو کسانو ته د لاسونو په وسیله سرایت کوی، او کولای شی په چاپیریال کې په نورو شیانو باندی پاتی شی، لکه د دروازی لاستی او د تمرین په فرشونو باندی. همدا شان کیدای شی په روغتونونو، د بودایانو په کور او نورو روغتیایی موسسو کې باکتریاوی سرایت وکری.

آیا امکان لری چه ام.ار.اس.ای د بدن نه ورکی شی؟

داسی کیدای شی چه له یوی مودی نه وروسته سری نشی کولای ام.ار.اس.ای په معاینو کې پیدا کری. دا وخت یو شان نه وی او کیدای شی له میاشتنو نه تر کالو پوری وی او دا سخته ده چه د مخه وویل شی. د ام.ار.اس.ای مسئول ډاکټر د سرایت نه د ساتنې د ډاکټر سره یو ځای دا قضاوت کوی چه نور د معایناتو اخیستلو او د رفتار مقرر راتو اړتیا نشته. دغه قضاوت په هغه صورت کې کیری چه د یوه کال په بهیر کې په اقلا سر په سر دريو معایناتو کې ام.ار.اس.ای پیدا نشی.

ته باید کومو شیانو ته پاملرنه وکری؟

- د لاسونو بڼه حفظ الصحه تر ټولو نه بڼه اقدام دی تر څو سری د سرایت نه وساتل شی. لاسونه په مایع صابون مینځه.
- تر هغه وخته پوری چه ته د ام.ار.اس.ای لرونکی یی او د سرایت د خطر کوم فاکتور نلری، کولای شی په عادی توګه د نورو کسانو سره تګ راتګ ولری.
- که ته د سرایت د خطر فاکتورونه لری نو د دی خطر زیاتیری چه باکتریاوی ستا نه نورو ته سرایت وکری. په دی صورت کې بڼه حفظ الصحه ډیره مهمه ده. په دقیقه توګه لاسونه مینځه. یوازی د خپل ځان پاک او د حفظ الصحی موادو نه استفاده کوه. په حوض یا وان کې د لامبو وهلو په ځای شاور یا دوش کوه. زخم په لته تره او که د زخم نه اوبه راځی نو لته باید بدله کری. که ته کنتیت لری نو هغه باید تر جامو لاندی وی. د زخم یا کنتیت سره د تماس نه وروسته لاسونه مینځه.
- د پوستکی دوامدار عفونت، په سختی جوړیدونکی یا اوبګین زخم یا اګزیم په صورت کې ته باید په داسی ورزش کې چه سری یو د بل په بدن لګیری او د تمرین او زیبایی اندام په مشترکو ځایو کې برخه وانه ځلی.

2014/05/09

- که ته د سرایت د خطر د فاکتورونو لرونکی یی نو د حیواناتو سره د تماس په صورت کی د لاسونو حفظ الصحه ډیره مهمه ده، ځکه چه حیوانات هم کیدای شی د ام.ار.اس.ای لرونکی وگرزی.

خاصی مشوری او توصیې

- د روغتیایی چارو په برخه کی هغه کار کوونکی او محصلین چه د سرایت د خطر د فاکتور لرونکی وی باید په روغتیایی کارونو کی برخه وانخلي. د روغتیایی چارو په هغه برخه کی چه حساس ناروغان تداوی کیری باید د دی نه د مخه چه یوکار کوونکی کار پیل کړی د هغه په معایناتو کی باید د ام.ار.اس.ای نښه موجوده نه وی.
- په عادی توگه ماشومان کولای شی په ورکتون کی وی او په ټولو فعالیتونو کی برخه واخلی. مگر د پوستکی د عفونت، په سختی جوړیدونکی او اوبگین زخم یا اگزیم په صورت کی باید دی ورکتون ته رانشی.
- د حیواناتو سره د مسلکی کار په بهیر کی دا مهمه ده چه دوی ته باکتریایو سرایت ونکړی. د سرایت نه د مخنیولو ډاکتر او د حیواناتو ولایتی ډاکتر به یو ځای مشوری ورکوی.

د سرایت د مخنیولو د قانون په اساس ته باید د رفتار او کردار لاندی مقررات مراعات کړی.

- ته باید د ډاکتر سره د بیالیدنی لپاره راشی او هغه معاینی چه د سنا د ډاکتر په نظر ضروری دی، ورکړی. د سرایت په کشف کی باید ته مرسته وکړی. دا په دی مانا ده چه ته باید داسی معلومات ورکړی چه روغتیایی کار کوونکی وکولای شی دا معلومه کړی چه ته څه وخت، چیری او په کومه توگه په سرایت اخته شوی یی او دا چی آیا تا نور کسان په سرایت اخته کړی دی که نه.
- د ناروغی د درملنی، د غاښو د درملنی او د پښو طبیی درملنی په وخت کی ته باید د خپل ام.ار.اس.ای سرایت په هکله طبیی پرسونل ته وواپی. همدا شان د شخصی روغتیایی ساتنی، په کور یا کوم مسکن کی د اوردی مودی لپاره روغتیایی ساتنی په صورت کی هم دا اعتبار لری. که ته یوازی د پیروډلو، د کور پاکولو، د درمل ورکولو یا د چکرو هلو مرستی ترلاسه کوی نو په زیاتو حالاتو کی ته مجبور نه یی چه د خپل سرایت په هکله څه وواپی.
- که ته د سرایت د خطر فاکتورونه لری ته باید د پوستکی د سورولو، خال و هلو، ماساژ، د پښو غیر طبیی تداوی د پوستکی او مخاطی غشاوو مشابه تداوی په صورت کی ته باید د خپل ام.ار.اس.ای سرایت په هکله کار کوونکو ته معلومات ورکړی. ته کولای شی صبر وکړی او وروسته له دی نه چه د خطر فاکتورونو ورک شول، دغه تداوی ترسره کړی.

د سرایت نه د ساتنی د قانون په اساس، ام.ار.اس.ای یوه عمومی خطرناکه ناروغی ده. په همدی دلیل ته مکلف یی چه د رفتار او کردار هغه مقررات چه سنا ډاکتر تا ته تجویزوی، مراعات کړی. ته کولای شی د دی غوښتنه وکړی چه سنا په ولایت کی د سرایت نه د ساتنی ډاکتر د رفتار او کردار په مقرراتو باندی نوی څیړنه وکړی.